

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

วันอัฐมีบูชา

วันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ

ตรงกับวันแรม ๘ ค่ำแห่งเดือนวิสาขะ (เดือน ๖)

วันอัฐมีบูชา ตรงกับวันแรม ๘ ค่ำ เดือน วิสาขะ (เดือน ๖ ของไทย) และเป็นวันที่พระนางสิริมหามายา องค์พระพุทธมารดาสิ้นพระชนม์ (หลังประสูติ) และเป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธองค์เสวยวิมุตติสุขตลอด ๗ วัน หลังตรัสรู้อีกด้วย ทั้งนี้หากปีใดมีอธิกมาส หรือมี ๓๖๖ วัน วันอัฐมีบูชาก็จะถูกเลื่อนไปตรงกับวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๗ แทน

ประวัติความเป็นมา วันอัฐมีบูชา หรือวันอัฐมี คือ วันคล้ายวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระของพระพุทธเจ้า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพานแล้ว ๘ วัน มัลลกษัตริย์แห่งนครกุสินารา พร้อมด้วยประชาชนและพระภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป อันมีพระมหากัสสปเถระเป็นประธานได้พร้อมกันกระทำการถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ณ มกุฏพันธเจดีย์แห่งกรุงกุสินารา

การแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ

ภายหลังจากการถวายพระเพลิงพระพุทธรูปแล้ว กษัตริย์และผู้ครองแคว้นต่าง ๆ รวม ๗ แคว้น ได้แก่ (๑) พระเจ้าอชาตศัตรู เมืองมคธ (๒) กษัตริย์ลิจฉวี เมืองเวสาลี (๓) กษัตริย์ศากยะ เมืองกบิลพัสดุ์ (๔) กษัตริย์กุติ เมืองอัลกัปปะ (๕) กษัตริย์โกถิยะ เมืองรามคาม (๖) มหาพราหมณ์ เมืองเวฐฐทีปกะ และ (๗) กษัตริย์มัลละ เมืองปาวา ได้ส่งทูตมาขอแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ ตอนแรกพวกเจ้ามัลละ แห่งนครกุสินารา ไม่ยอมแบ่งให้จนเกือบจะเป็นชนวนให้เกิดสงครามระหว่างพวกเจ้ามัลละกับกษัตริย์และพราหมณ์ทั้ง ๗ แคว้นที่มาขอส่วนแบ่ง แต่เหตุการณ์ความขัดแย้งก็ระงับลงได้โดยมีพราหมณ์คนหนึ่งชื่อ “โทณะ” เข้ามาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกษัตริย์ และพราหมณ์เหล่านั้น ความว่า “ดูกรท่านผู้เจริญทั้งหลาย ขอพวกท่านจงฟังคำอันเอกของข้าพเจ้า พระพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย เป็นผู้กล่าวสรรเสริญขันติ การจะสับประหารกัน เพราะส่วนพระสรีระของพระพุทธเจ้าผู้เป็นอุตมบุคคลเช่นนี้ไม่ดีเลย ขอเราทั้งหลายทั้งปวง

จงยินยอมพร้อมใจยินดีแบ่งพระสรีระออกเป็นแปดส่วนเถิด ขอพระสถูปจงแพร่หลายไป
ในทิศทั้งหลาย ชนผู้เลื่อมใสต่อพระพุทธเจ้าผู้มีพระจักขุมืออยู่มาก ๆ” กษัตริย์และพราหมณ์
แต่ละเมืองทรงสร้างเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ตามเมืองต่าง ๆ ดังนี้

๑. กษัตริย์ลิจฉวี ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองเวสาลี
๒. กษัตริย์ศากยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองกบิลพัสดุ์
๓. กษัตริย์ถูลิยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองอัลลกะปะ
๔. กษัตริย์โกถิยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองรามคาม
๕. มหาพราหมณ์ สร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองเวฐฐทีปะกะ
๖. กษัตริย์มัลละแห่งเมืองปาวา ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองปาวา
๗. พระเจ้าอชาตศัตรู ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองราชคฤห์
๘. มัลลกษัตริย์แห่งกุสินารา ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองกุสินารา
๙. กษัตริย์เมืองโมริยะะ ทรงสร้างสถูปบรรจุพระอังคาร (อังคารสถูป) ที่เมืองปีฬลิวัน
๑๐. โทณพราหมณ์ สร้างสถูปบรรจุพระนันทวงพระบรมสารีริกธาตุ ที่เมืองกุสินารา

(พระนันทวงพระบรมสารีริกธาตุแจก, คำว่า ตุมพะ แปลว่า พระนันท, บางทีเรียกสถูปนี้ว่า ตุมพสถูป)

การประกอบพิธีอัฐมีบูชา

พิธีอัฐมีบูชานิยมทำกันในตอนค่ำและปฏิบัติอย่างเดียวกันกับประกอบพิธีวิสาขบูชา
ต่างแต่คำบูชาเท่านั้น ปัจจุบันวันอัฐมีบูชาในประเทศไทย มีเพียงบางวัดเท่านั้นที่จะจัดให้มีการทำ
พิธีบำเพ็ญกุศล แสดงธรรมสังเวชและระลึกถึงพระพุทธคุณให้สำเร็จเป็นพุทธานุสสติ ภาวนามัยกุศล
โดยการบำเพ็ญกุศลที่มีการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และมีการเวียนเทียนตอนค่ำ

ที่มา : พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค มหาปรินิพพานสูตร

หนังสือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์